

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelősszerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)
Felelősszerkesztő távollétében ezt a számot szerkesztette **TELEKY DEZSŐ** főmunkatárs.

*Lehet tejjel teli sajtár,
Ez a macska sohsem kajtár.
Mindig szépen kér, ha éhes.
Csak úgy indul a tejéhez.*

VII. ÉVFOLYAM
16. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. AUGUSZTUS
15.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87

VIHAR ELŐTT.

Bombázza a földet a hő napsugára,
Oly nagy a forróság, ember alig állja,
De íme keletről szélparipa hátán,
Jön a viharfelhő eget, földet rázván...

Megreszketnek a fák, virágok, füvecskék,
Vágytól reszketnek ők, mert forrók az esték,
Jó kiadós esőt óhajtnak már régen,
Nagy, friss könny kacagjon mindenik levélen.

Mint remeg a levél, a vágy úzi, hajtja,
Jönne már az eső, mindenik akarja.
Hasadt, kemény, fakó az áldott anyaföld,
De ha jó a zápor, omlós lesz, s újra zöld...

Oh, hogy hívom, várom, kérem türelemmel,
Kicsiny földcskémet áztassa meg kedvvel...

S. Sillay Erzsébet.

Jolán néni tanácsaiból.

Gyermekkorom emlékei között nem utolsó helyet foglal el az öreg almárium (kamara szekrény). Bizony, cimborák, ti is szívesen kutatnátok számtalan kis fiókiában s polcain finom nyalánkságok után. Hát bevallom, hogy nekem is igen nagy örömöm telt benne, ha nagymama a kutatót megengedte. Hogy nektek is némi örömtök legyen belőle, egy pár nyalánkságnak itt küldöm a leírását. Olyanokat, amelyek szilvából készülnek, mert most van a szilvaérés ideje.

Szilvaesemege kétféle módon.

I.

Jó érett besztercei szilvából eltávolítjuk a magot, 1 cikk dióval helyettesítjük s a rennes módon aszaljuk.

II.

Az érett besztercei szilvát meghámozzuk, kimagozzuk, s nagyon gondosan aszaljuk napon vagy langyos sütőben. (Mindakétféle módon több napig dolgozunk vele.) Mikor készen vagyunk az aszalással, a szilva két hegyes részét a két ujjunk között összepréseljük, hogy füge alakot kapjon. Finoman reszelt citromhéjjal kevert cukorporral soronként összerakjuk. Kis dobozokba tesszük, s bőségesen hintsük meg cukorporral.

Mennyi utat tesz meg az órainga?

Az órainga egyszeri lengésre aránylag nagyon kis utat ír le. Ha azonban összeszámítjuk, hogy évtizedek és évszázadok alatt mennyi utat fut be az órainga, meglepő eredményt kapunk. Ha feltesszük, hogy az inga egyszeri lengésre 15 centiméter hosszú utat tesz meg, úgy megállapíthatjuk, hogy ez egy perc alatt 18 méternyi útnak felel meg. Egy óra alatt az inga egy kilométernél hosszabb utat végez. Egy év alatt az óra inga útja csaknem 10 ezer kilométernyi. Egy száz esztendő óta járó óra csaknem egymillió kilométernyi utat járt meg. Egymillió kilométer olyan nagy távolság, hogy ekkora útat kevés ember tett életében a földön. A Hold tőlünk közép értékben 400 ezer kilométer távolságra van. Az óra-inga tehát 100 év alatt a Hold és a Föld közötti távolság két és félszeresét teszi meg.

Feri bácsi.

Hogy írjuk?

Folytatjuk az „e” betűs szavakat:

ereklye, ereklyetartó, erély, erélyes, erény, erényes, ereszalja, eresz (pl. házeresz), de **eressz!** ige felszólító módban, eresszem, eresszed, v. ereszd, eressze, értem, vagy: érettem, érez, érezz, érezzed, v. érezd, erkély, erőködik, erőltet, erős, erősebb, erősbít, erősbül: erősség, erre, erről, ért, (ige), érettem, éretted, értsem, értsed, vagy értsd, értse, ért rag, esd, esdekel, eszik, esett, essék, esküszik, esküdtem, esküdt, vagy esküdött, esküdj, estély, északkelet, északnyugat, észbeli, eszerint, eszem-iszom, eszeveszett, eszem, eszel, eszik, ettem, ettél, evett, ennek, ennél, ennék, egyem, egyed, v. edd, egyék, eszkimó, evő-eszköz, észrevesz, észrevétet, ésszerű, ettől-fogva, évforduló. Itt jegyezzük meg, hogy az „e” mutatónévmást nem írjuk egybe a névutóval, pld.: e fölött, e mögött, e szerint, e nélkül, e végett, de az „ez” mutatónévmást egybeírjuk a névutóval, pld.: ezalatt, eziránt, ezáltal, ezelőtt, ezután.

Mese egy eltévedt madárról.

Írta: Horvát Jenő.

Volt egyszer, hol nem volt,
egy kicsi madárka.
Elindult játszani
virágos határba.

Fürdött a napfényben,
kergetőzött széllel...
S elvesztette útját,
mire jött az éjjel.

„Csip-csip, hol a fészke?
Csip-csip, merre szálljak?”
Ki mutathat útát
Bólyongó madárnak?

Ember: mind hazament,
ablak: mind bezárva, —
egy elveszett madár,
Istenem, be árva!

Este ragadozó,
nagy madarak járnak,
sötét van, hideg is,
jaj a kis madárnak!

Kip-kop: kopogtatni
nem tud a madárka,
pedig beengednéd
te is éjszakára.

Am oly nagy a világ
s oly kicsi egy madár!
Ki is tudhatná, hogy
merre jár, hova száll?

... De mégis valahol
nyitva van egy ablak,
valahol, kis madár,
reád is gondolnak.

Nyitott templomablak
hivogat szállásra:
„Gyere be, pihenj meg,
bólyongó madárka!”

Amíg a jó Isten
nyitott háza várja,

nem lesz itt a földön
a madár se árva.

Az Úr kertje.

Írta: Balla Ilona.

Nem messze az erdőtől, talán csak egy kőhajításnyira, szalmatető, virágosablakú házikóban, csendes, munkás szegénységben édegelt egy házaspár.

Az ember virradattal munkába ment s csak késő este tért haza. Az asszony a ház körül foglalatoskodott, megetette az aprójószágot, megöntözte a virágokat, az udvart sepregette, ruhát foltozgatott. Estefelé bement, hogy elkészítse a vacsorát. Vidáman pattogott ilyenkor a rőzse s csakhamar bugyborékolva, gőzölgve várta a leves vagy egyéb főttétel a gazdát. Délre az asszony nem igen főzött, — egy személyre nem érdemes, — úgy tartotta, — ha ő maga az az egy személy.

Néha dolga akadt a faluban, eladott valamit a piacon, vett egyetmást a boltban. Sietve tette meg ilyenkor az utat, nem sokat időzött a falubeli asszonyokkal, nem vett részt vidám tereferéiken. Szemén, homlokán néha valami fájdalmas árnyék suhant el. Ritkán látták nevetni. De komoly, elgondolkodó volt a férfi is. Mindketten túl voltak már az első fiatalságon s még nem volt gyermekük. Hogy vágyódtak pedig egy nevetőszemű, selymeshajú apróság után! Kivált az asszony.

Ha alkonyatkor kis virágos kertjében üldögélt s az erdő felől piros barkavirágok illatát hajtotta arcába a szél, eltűnődött az élet dolgain.

— Az erdő fákat növel... a fa virágo-

kat... Erdő gyermekei a fák. Fa gyermekei a virágok. Csak énnekem nincs gyermekem.

Ha odahallatszott egy-egy harkály szorgos kopácsolása, az asszony felneszelt reá.

— Harkályanyó férget keresgél. Vízit a meleg fészekbe. Kicsi harkályfióka ott de nehezen várja!

S szomorúan gondolt a saját üres fészkére, ahol őt egyetlen éhes fióka sem várja.

Egyszer megszólította a feje fölött álló felhőt.

— Messziről jössz és bizonyára sokmindent láatsz te felhő. Meg tudnád-e mondani, lesz-e valaha gyermekem?

Aztán, hogy szabaduljon szomorú gondolataitól, elővette rokkáját s minden figyelmét a fehér, selymes gyapjúra fordította.

— A gyapjuból fonál lesz. Fonalat megszövik finom meleg ruhának. Abban bezzeg nem fázna télen a gyermek gyöngye kicsi teste!

Vásáraponkint felöltötte ünneplőjét s ment egyenesen a templomba. Ott könnyes szemmel, ilyen szókkal beszélgetett a jó Istennel:

— Ha most adnál egyet Uram, még fel bírnám nevelni. Gondtól, küzdelemtől, ne hidd, hogy megijedek. Talán egy fiút ha adnál. Vagy ha nem, legyen hát kislány...

Látta az Úr az asszony könnyeit, hallotta, miről szokott beszélni erdővel, felhővel s még

a gyapjúfonállal is, megindult a szíve az erős vágyakozásán.

— Teljék be ez asszony kívánsága — mondotta.

S még abban az esztendőben fiúgyermekkel áldotta meg a házaspárt.

Ám az örök végzéseik könyvében meg volt írva, hogy az asszonynak meg kellett halnia, mielőtt gyermekét felnevelhette volna.

Lelke felszárnnyalt a mennyországba s ott egyenesen az Úr elé sietett.

— Megtértem Hozzád, Uram, — mondta szorongással a hangjában — s egy gyermeket hagytam a földön. — S hirtelen elhallgatott, mint akinek még van mondanivalója.

Mint nyitott könyvben, olvasott az Úr az asszony lelkében. Megértette azt is, amit el sem mondott. Kitalálta, hogy gyöttri a vágy gyermeke után s aggodalom emészti, mert nem gondoskodhatik róla. Megértett mindent, hiszen az anyai szívet Ő alkotta ilyennek s a soha el nem múló szeretetet is Ő oltotta beléje. Nagy részvételt tekintett az asszonyra s így szól:

— Jer velem!

A jóságos hang hallatára az asszony kissé megvidámodott s nem kérdezte: hová? — bizalommal követte az Urat. Mindenütt, amerre elhaladtak, az angyalok és megdicsőült lelkek sokasága mély hódolattal köszöntötte az Urat, de barátságosan üdvözölték az asszonyt is, mert tudták, hogy ő a mennyország legújabb lakója.

Útközben az Úr így szólt az asszonyhoz:

— A földön élő összes gyermeknek én vagyok a legfőbb gondviselője. Az én szemem vigyázza, az én karom védi őket. De a földről elköltözött anyáknak megengedem, hogy olykor felkeressék gyermeküket és segítségükre legyenek, kivált nagy veszedelem idején. Ámbár — s hangjába szomorúság vegyült — mindentől még az én kegyelmem sem védheti meg őket.

Most egy nagy kapúhoz értek, mely nyomban feltárult az Úr előtt, anélkül, hogy valaki is érintette volna, s beléptek.

Az asszony a meglepetéstől, az ámulattól

szóhoz sem jutott, azt hitte, álmodik. Egy csodálatosan szép kertben voltak, mely semmiféle földi kerthez nem volt hasonlatos, tele szebbnél-szebb virággal, melyek közt azonban nem volt két egyforma. De valamennyi oly szép s leheletszerűen finom volt, mintha a derengő hajnal sugaraiból szótték volna a legszeretőbb ujjak. S az egész kert fölött valami rózsaszínes fény lebegett, ami kimondhatatlanul széppé tett mindent.

Az angyalok egymásközt az Úr kertjének nevezték, mert észrevették, hogy az Úr mindenekfölött szereti e helyet. Arcát gyöngédség sugározza be, ha a virágok közt járkál s tekintete hosszan, szeretettel pihen rajtuk. Lehajol hozzájuk, mintha beszélgetne velük s kezével érinti őket. S a virágok megérik jelenlétét, köntöse szegélyéhez simulnak s virágarcukkal felmosolyognak Hozzá.

A menny lakói közül, akinek valami kérése volt, örült, ha itt mondhatta el az Úrnak, mert azt tartották, hogy az Úr e helyen egyetlen kérést sem tudna megtagadni. Ámbár ebben tévedtek, mert az Úr mindenkit bárhol s minden időben egyformán jóságosan fogadott s türelemmel meghallgatott. De anynyi bizonyos, hogy gyakran felkereste e helyet, kivált ha emberi gyarlóság részéről valami nagy megbántás érte. Ahány gyermek élt a földön, annyi virág volt a kertben s a virágok közt azért nem volt két egyforma, mert minden gyermeknek megvolt a maga virága.

— Válassz egyet a virágok közül, — mondta az Úr az asszonynak.

Az asszony szeme ide-oda rebbent, amint a virágok közt keresgélt. Nehéz volt a választás. Végre kinyújtotta kezét egy kis fehér, csillagarcú virágocska felé, amelyik mintha néma könyörgéssel kérte volna, hogy őt válassza.

— Jól van, — szólt az Úr, — de jegyezd meg jól, amit most mondok. Amíg a virág olyan mint most, tudhatod, hogy gyermekednek jól van dolga. De ha változást látsz rajta, színén vagy alakján, tudd meg, hogy gyermeked bajban van és segítségre van szüksége. Siess akkor a kert közepén levő kristályfához, tépj le egyet kristályleveleiből s ha beled nézel, meglátod gyermekedet s megtudod, hogy milyen veszedelem fenyegeti. A többi aztán a te dolgod.

Az asszony jól emlékezetébe véste az Úr minden szavát s gyakran felkereste a kis virágot, hogy lássa, gyermekének nincs-e bántódása? De a kert minden részében lehetett anyákat látni, kik virágjuk fölé hajolva, aggódva kémlelték, nincs-e rajtuk valami változás? Mint ahogy a kristályfát is állandóan az anyák egész serege vette körül, akik mind gyermekük sorsát akarták jobbrafordítani.

Jó sok idő telt el, — a földi lakók számítása szerint talán egy év — s a kis virág fehér, csillagarca változatlanul mosolygott az anyjára. Egyszer azonban az asszony rémülten fedezte fel, hogy a kis szirmok meggyűrődtek, összezsugorodtak, mintha göresös fájdalom torzítaná el a kis csillagarcot.

Fut az asszony a kristályfához, letép egy kristálylevelet, s amint beletekint, — óh mily boldogság! — gyermekét látja, gyönyörködhet kerek, piros arcoeskájában, ragyogó kék szemében. Nem, igazán nem látszik rajta, hogy valami baja volna!... Az erdőben látja őt, parányi kezével számócsát szedeget, egymásután csipegeti a levelek közül kikandikáló piros szemeket. Az a kis fehér blúz megzöld nadrágoeska van rajta, amit még ő kötött neki. Milyen jó, hogy kissé nagyobbra csinálta, különben már nem is tudná viselni, úgy megnőtt és megerősödött a kisgyermek. S az arcoeskája az egészségtől majd kiesztan! — De hát akkor milyen veszedelmet jelez a kis virág? Mit jelentenek a meggyűrődött szirmok?

Feszülten figyelte a gyermek minden mozdulatát.

A gyermek most otthagyja a számócsát... Odarohan egy bokorhoz, amelyen szép piros bogycsokor egész fürtökben díszelnek... Repesve nyújtja ki kezét a szép piros szöllő után...

Pillanat alatt észbekap az asszony... hiszen az ott a halálhozó mérge! Óh, hogyan akadályozza meg, hogy gyermeke le ne szakítsa a csábító külsejű piros bogycsokort!... Nem volt veszteni való idő.

— Pillangó legyek, óh Uram! — fohászkodik az asszony, s íme: ugyanazon pillanatban aranyos pillangó ereszkedik a gyermek kezére, ragyogó szárnyai mint drágakövek csillannak meg a reá hulló napsugárban. A gyermek felnevet, boldogan kap utána, de a pillangó ide lebben, oda lebben, úgy el csalogatja őt a bokortól, hogy mire ismét eszébe jut a piros szöllő, hiába keresi, tájékát sem találja.

Az asszony megkönnyebbült lélekkel adott hálát az Úrnak, a kis fehér virág szirmjai is kisímultak s fehér kis csillagarca rámosolygott az anyára.

Aztán jó sokáig nem volt szükség a kristályfára. Egyszer azonban a virág szirmján rozsdaszínű foltocska jelent meg, éppen csak egy vonalnyi, mintha a szélét láng perzselte volna.

Rohan az asszony a kristályfához, hogy lássa, miféle veszedelem leselkedik gyermekére? Letép egy kristálylevelet s amint belenéz, bizony beléfelejtkezik a látványba; ki tudná tőle rossz néven venni, hogy olyan szívből, olyan igazán gyönyörködik gyermekében?!

Othonában látja őt, szép csendesen játszogató falovával, posztókutyájával, látszik rajta, hogy szokva van az egyedülléthez. Hogy is sejtené a közelében ólálkodó veszedelmet!

Az erdőszélen vándorcigányok tűz mellett melegedtek. A szél a pernyét elkapta, vitte magával az erdőszéli kis ház felé. Egy szikra megakadt a szalmatetőben, — nyomában kis füstgomoly támadt, — majd kékes lángra lobbant, mely alattomos lassúsággal kúszott, kígyózott a szalmakötegek között. A cigányok a baj láttán kerekét oldottak. Senki élőlélek nem volt a közelben. A gyermek benn nyugodtan játszott.

— Zápor legyek, óh Uram! — fohászkodott az asszony, s lám, alighogy kimondta, megeredt az eső, először lassan szitálva, majd egyre erősebben s oly nagy cseppekben hullott, hogy a tüzet pillanatok alatt eloltotta s csupán a tetőn éktelenkedő nagy fekete folt jelezte az elhárított veszedelmet.

De a kis virágról eltűnt a rozsdafolt s kis csillagarca üdén és fehérén mosolygott az anyára.

Évek teltek el.

A gyermek ifjává serdült s elkerült az apai háztól. Az erdő csendjét a nagyváros dübörgő zajával cserélte fel. Egy gyárban kapott munkát, hol reggeltől estig keményen kellett dolgoznia a mindennapi kenyérért. Fiatal volt és egészséges, győzte erővel. Az ügyes, szorgalmas, hasznavehető ifjút mindenki kedvelte.

A kis virágon régen nem mutatkozott változás s az anya nyugodt volt, tudta, hogy gyermekének jól van dolga.

Am egyszeresak mit kellett látnia? A virágfejecske lekonyult, mintha nagy bánat terhe nyomná; gyenge szára lecsuklott, mintha valami ismeretlen erő készülne derékba roppantani. Ilyen rémülten még soha sem futott az asszony a kristályfához, de nem is csoda, mert ilyen nagy veszedelmet még sohasem jelzett a kis virág!

Rogyadozó térdekkal ér a kristályfához, remegve szakít le egy kristálylevelet s amint belenéz, egy pillanatra elfelejti aggodalmát, — öröm és büszkeség járja át anyai szívét, látva, hogy milyen szép, erős ifjává serdült gyermeke. Oh, de szívesen elgyönyörködött volna még benne, de nincs idő, fiának segítségére van szüksége. Igen, de hát miben is legyen segítségére? Erős, egészséges, mint maga az élet, arcán a munka öröme, szemében a dolgozó ember öntudata. Egy irodahelyiségben látja őt, ahova valami üzenettel küldötték. A szobában senki. Az ajtót nyitva hagyták. Az asztalon nagy halom papírpénz, márvány nehezékek lenyomtatva. A fiú tekintete az asztalra tévedt s beleütközött a

pénzbe. Ennyit egy halomban még sohasem látott. Hirtelen gyúlt ki benne a pénz kívánása s szemében sóvár fény lobbant fel. Óvatosan nézett körül s nesztelenül közeledett az asztalhoz.

Az anya iszonyodva ejtette ki kezéből a kristálylevelet. Tudta már, tudta már milyen veszedelem környékezi fiát!

Az pedig már az asztal mellett állott. Szeme bűvös erővel tapadt a pénzre. Fejében a gondolatok örült hajszával kergetőztek, majd hirtelen szép rendbe sorakoztak. Elébe-tárták, miminédent lehet pénzen venni: élelmet, tiszta ruhát, kényelmes, dologtalan életet. Mindent, ami jó és szép. Jólétet, bőséget, élvezeteket. Hatalmat, külső tisztességet. Az emberek irigységét és bámulatát, hírnevet, dicsőséget. Mindent, mindent, amire vágyik az ember!

Az asszony végső kétségbeesésben vergődött a kristályfa alatt. Tennie kellene valamit, most azonnal, de mit? Uram, uram! Mi hát ilyenkor a tenivaló?

A fiú még egyszer körülnéz, a nyitott ajtón át a folyosó felé kémlel, ahonnan mintha léptek nesze hallatszanék! Hirtelen az asztalhoz ugrik s szemében vad fényel mindenre elszántan ragadja fel a súlyos márványnehezéket.

— Gondolat legyenek, oh Uram! — sikolt az asszony, mert látja, hogy itt már csak olyan segítségnek van helye, amilyen gyors semmi más nem lehet csak a gondolat.

S ugyanazon pillanatban megmozdul valami a fiú belsejében. Mintha távoli világokból jönne eléje; egy szelíd, jóságos arc halvány körvonala merül fel lekében. A régen elfelejtett, már alig is ismerős vonások fájdalomtól dűltak, s a könnyben úszó szemek lecsukódnak, mintha nem bírnák elviselni a borzalmat, amire fia készül.

— Mit akartam tenni? — suttogja maga elé a fiú, mint aki rossz kábulatból ébred vagy gonosz varázslat alól szabadul s kinyújtott karja lassan aláhanyatlik.

— Anyám! a te áldott emléked őrizzen meg engem minden rossztól — mondja befelé, hangtalanul s szeméből lassan gördül alá egy forró könnyesepp.

Az asszony, mint ki mázsás tehertől szabadult, megkönnyebbülten lélegzett föl. A kis virág szára is felegyenesedett s fejcséjét jókedvűen himbálta ide-oda. S míg az asszony remegő kezével a fehér szirmokat simogatta, szíve nagy-nagy hálával telt meg az Úr iránt, mert tudta jól, hogy minden hiábavaló, ha Ő nem nyújtja segítő kezét. Egészen világosan érezte azt is, hogy az anyai szeretetnek is Ő, az örök szeretet sugalmaz mindent.

Amint így gondolkodott, egyszer csak valaki vállát érintette. Az Úr állt mellette. Arcán végtelen jóság tükröződött, amint kérdezte: — Jó-e, hogy így történt minden?

Majd szelíd, komoly hangon még ezt mondotta:

— Nem tűzvész és ölü mérég a legnagyobb rossz a világon, hanem a bűn. Erről mondtam, hogy néha még az én kegyelmem sem védheti meg az embert ettől a legégetőbb, legpusztítóbb veszedelemtől.

— De néha az anyák szeretete megkönnyíti munkámat! — tette még hozzá s mosolyogva nézett az anyára.

Az asszony szeretett volna mondani valamit, kereste a szavakat, amiket még soha senki sem mondott, ami szebb volna mindenél, szebb, mint friss erdei vizek zúgása, szebb, mint fiatal fák éneke, ha rajtuk üt a tavasz s virágba borítja őket. De nem jutott eszébe semmi — egyszerű asszony volt világéletében, — mondta tehát azt, ami a szíve mélyéből jött: — Jó vagy Te, Uram...

HEGYEK.

*Dombra menni úgy szeretek,
hegyre mászni még jobban.
Olyan hálás szívű vagyok,
hogy falunkban sok domb van.*

*Távolabb még a kék hegyek,
zúgó erdők lomböve,
odamenni kirándulni —
a gyermekek öröme.*

*A sziklákra kapaszkodni,
onnan nézni völgybe le —
Isten iránt szívünk, lelkünk
csodálattal lesz tele.*

*Zúgó erdő arról beszél,
a sziklabére azt mondja:
gyönyörű ez a nagy világ,
s Istennek rá van gondja.*

Szepesi Nits István.

Adzsitkumár.

(Folytatás)

Egy valaki volt az egész országban, aki örült Adzsitkumár halálán — s ez Duorani volt a másik királyasszony, aki azt gondolta, hogy így most már megint őt fogja jobban szeretni a király.

De csalódott, mert a király rá sem nézett. Csak bánkódott, bánkódott Szuoranival együtt.

Igy teltek az évek egymásután.

Bidhatopur jóslata.

Messze-messze, túl a kéklő felhőkön, élt a tündérek országában, élt édesanyjával egy gyönyörű tündérlány. Mikor már eladósorba került, az édesanyja elhatározta, hogy elmegy Bidhatopurhoz, az emberi sorsok tudójához és ismerőjéhez, hogy mondaná meg, mi lesz a leánya sorsa, kihez fog feleségül menni?

Bidhatopur kegyesen fogadta az anyát, de nem akart nyilatkozni a leánya sorsáról.

— Várja be mindenki türelemmel, ami rá van mérve, — mondta Bidhatopur bölcsen. De az anya mindenáron meg akarta tudni lánya sorsát.

— Ám legyen, ha mindenáron akarod tudni, — felelt Bidhatopur. — Jót nem mondhatok, de ha kérdezted, meg kell mondanom, a te gyönyörűségesen szép leányod egy halotthoz fog férjhez menni.

— Kihez? Halotthoz? Hát ez lehetséges? — kiáltott fel az anya megdöbbenve.

— Sajnos, ezen a sorson én változtatni nem tudok, mert az már így van elhatározva.

Kinek mi a sorsa, azt viselni kell, — mondta Bidhatopur és útjára engedte az anyát.

Az anya sokáig búsult leánya sorsa miatt, s elhatározta, hogy beköltözik leányával együtt az emberek közé, valami szép vidékre, hátha ott majd elfelejti bánatát.

Sok falun, erdőn és várososon mentek át.

Néhol megpihentek, de hosszabb ideig sehol sem maradtak. Évek teltek így el, de még sehol sem állapodtak meg.

Nyári nap volt. Melegen tűzött le a nap. A leány megszomjazott, de közelben forrást, vagy patakot nem találtak.

— Nemsokára falut érünk, — mondotta az anya, — ott majd kapunk friss vizet. Addig még türtöztetjük szomjunkat.

Útközben szép parkra bukkanak s a park közepén egy gyönyörű márványoszlopos palotára. De milyen különös! — sehol emberi lény, akitől vizet lehessen kérni.

— Maradj itt, édes leányom, a fák árnyékában, — szólott most az anya, — én bemegyek a legközelebbi faluba és hozok neked vizet. Várj itt reám.

Az anya elment, a leány egyedül maradt.

Mikor kipihente magát, felállt a fa alatti ülőhelyéről s végigjárta a parkot. Sem állattal, sem emberrel nem találkozott. Lakatlan-ság és csend vette körül.

— Ugyan mi lehet belül abban a szép palotában? — gondolta kíváncsian. — Benézek az ablakon. — S megindult a park felé. Az ajtónál megállt. Nem akart bemenni, de ahogy véletlenül hozzáért az ajtóhoz, az rögtön felpattant. Egy szép, arannyal díszített

termet látott, benne drága bútorok és szőnyegek. De nem volt benne senki. A következő szoba, amely kékre volt festve, hasonlóan üres volt. Úgyszintén a vörös és lila termek is. Így haladt a lakatlan palotában teremről-teremre. Ilyen gazdag pompával, drága szőnyegekkel, arany-, ezüst edényekkel, értékes porcellánokkal berendezett szobákat még nem is látott.

S ebben a csodaszép palotában sehol egy lélek. Pedig asztalt is látott egyik teremben finomabbnál finomabb ételekkel megrakva. Már épp vissza akart fordulni, de még egy terem nem nézett meg. Gondolta, ha a többit megnézte, megnézi azt is. S benyitott. De majdnem felsikoltott. A terem közepén halotti nyugvóhelyet látott, s azon egy szép ifjú feküdt holtan. (Folyt. következik.)

Benedek Elek halálának tizedik évfordulójára.

Drága jó Elek Nagyapó!

Az Idő rokkája pergeti, pergeti, egyre pergeti az éveket. Már tizet is lepergetett azóta, hogy egy napsugaras augusztusi napon üthagytad tisztelőidet s a sok mesére éhes, mesére szomjas gyermeket.

Ezen a szomorú emlékü évfordulón, gondolatban körülálljuk virágos sírodat a kisbaconi temetőben, s emlékezünk rád, Elek Nagyapó, aki a jó Isten kertésze voltál, a gyermekek lelkében oltogattál, nyesegettél.

Olyan munkát végeztél, amelyet sem akkor, sem most nem tudtak s nem tudnak kelőképp felmérni. Amit akkor kötöttél, az ma is meg van kötve. Elmondják azok a szemek, amelyek megfényesednek és könnyes meghatódással telnek meg, ha rád s munkádra visszaemlékeznek.

Isten akarata volt, hogy innen, a zajos földgolyóbisról a fényes égi világba tedd át székhelyedet, de én tudom, Elek Nagyapó, hogy milyen fájdalmas volt számodra kiszakadni ebből a munkából, amely lélekszerinti volt. S ha menni kellett, örökségül hagytad ránk a megkezdett munkát. Szent ez az örökség, mert népünk javát szolgálja. A gondolat: *egységben az erő...*

Ezt a gondolatot építetted be a gyermekek ujságjába, mert jövőbe néző szemmel láttad, hogy mennél inkább szétkülönülünk, annál vértelenebbek, annál erőtlenebbek leszünk. Azért akartál egy egységes, erős gyermekajtó szövet megteremteni, amely

minden magyarul beszélő gyermek közös olvasmánya legyen s összekötőszálat, aranyhidat képezzen a gyermekek lelkén keresztül, fel a nagyok értelméig.

Neked kiesett ezelőtt tiz évvel a toll a kezedből, mi gyenge erőnkkel megpróbáltuk tovább vinni ezt a drága kicsi magyar életet.

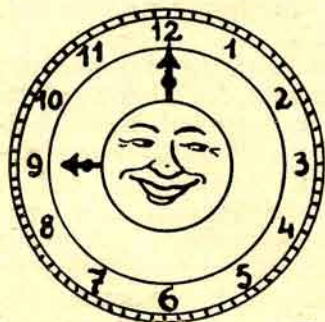
Ha te küzdöttél Elek Nagyapó, mi talán még emberfeletti küzdelmet folytatunk az Új Cimborá megtarthatásáért.

Sokan azt hiszik, drága jó Elek Nagyapó, hogy az a kisbaconi sír örökre elzárt tőlünk. Én tudom, hogy nem zárt el. Csak romlandó tested pihen a sír mélyén. Szellemed, lelked, ma is keresi a szeretetteljes visszaemlékezésen keresztül hozzánk az utat.

Tudom azt is, hogy mindent látsz onnan az égi világból és fáj neked, hogy ezt a kis újságot úgy sorsára hagyják éppen azok, akiknek mellette kellene állni, nemesak a családoknak, egyeseknek, de felekezeti különbség nélkül egyházaink vezetőinek, papjainak, tanítóinknak, mert nekik adatott a hatalom nemesak a lelkek gondozására, de népünk kultúrájának fenntartására és megőrzésére is.

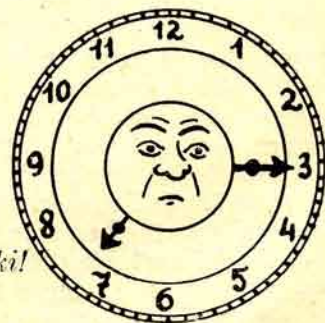
Drága jó Elek Nagyapó! Az emlékezés és a hála virágait szépen sorra lerakjuk gondolatban kisbaconi sírhalmodra. Mi tudjuk, hogy csak tested porlad ott, lelked itt lebeg közöttünk és erre a kis újságra vigyázásod, gondod nagyon még onnan a fényes égi világból is...

Telekyné Ferenczy L. Marcella.

*Tik-tak, szól a fali óra:
— Hallgass reám, huncut Dóra!
Ha jó gyermek akarsz lenni,
Aludni kell, lepihenni!
Hívogat a puha párna,
Nincs idő már a játszásra! —*

*Reggel tik-tak, szól az óra:
— Ébredj fel, hé, kicsi Dóra.
Negyed nyolc már, ágyból kelj ki!
Olyan lusta, mint te, senki!
De mert nem ébred fel Dóra,
Szomorúan néz az óra.*

Iduka dolgozik.

Irta: Gaál Lajosné.

„Nó, ez aztán óriási meglepetés!“ — csapta össze kezeit Anyu. Hogyne bámult volna, mikor az asztal meg volt terítve, pedig a nagyobb lánykák még nem jöttek haza az iskolából.

Az asztal mellett a csöpp Iduka ágaskodott, éppen a sótartót tette fel.

— En csináltam! — mondta mosolyogva, mikor meglátta a bámuló Anyukát.

— Drága kis aranyom! — szólt Anyu és ölébe kapta Idukát. Még a szeme is könnyes volt, úgy meghatotta, hogy a négyéves Iduka dolgozik.

— Hogy jutott eszedbe a terítés, kis lányom?

— Gondoltam, hogy nem jönnek Oliék, Anyu főz és nincs, aki terítsen, azért. Meg én is akartam dolgozni.

Persze mikor Anyu jól körülnézett az asztalon, látta, hogy sok rajta a szépséghiba. Az abrosz egyik vége a földig csüng, a másik alig egy arasszal van leiebb az asztal szélénél. Az asztalkendők jobb kéz felől sorakoztak és a poharak majd leestek, olyan asztalszélre voltak rakva. Azért nem szólt semmit. A jó szándékot nézte és gondolta, hogy majd jobban lesz ez későbben, ha Iduka is nő egy

kicsit, de most nem éri fel szegényke jól a magas asztalt.

Mikor aztán hazajött a két nagyobb leány és a fiú, ők azonnal elkezdték bírálni az Iduka munkáját és jókat nevettek a földig csüngő abroszon. Eszökbe sem jutott, hogy kis hugoskájuk helyettük dolgozott.

Anyu esendesen tett-vett az asztalon, míg minden a rendes helyére jutott, akkor azt mondta a kis kötekedőknek: — No, most csókoljátok meg szépen Idukát, mert ő ma nagy dolgot végzett. Olyan munkát csinált, amit eddig sohasem próbált, de ezzel nemesak nektek akart segíteni, hanem saját szavai szerint — tanulni is akart. Aki pedig **tud akarni**, az sok minden jót megtanul az életben. Iduka most nem bírálatot érdemel, hanem dic-é-et t.

A testvérek egymást előzve csókolták össze-vissza a kis hugukat, ki gyermekes henegegéssel mondta:

— Már én is nagylány vagyok, tudok asztalt teríteni.

— Hol vagy te még a nagylányságtól, Iduka! — nevetett Anyuka és kisietett, hogy behozza a párolgó levest, melyet talán azért fogyasztottak olyan vidám szívvel és jó étvágygal, mert az asztalt Iduka terítette meg.

Csacsi-szarka hangverseny

A lombos faágon ott csereg egy szarka,
Oda megy egy csacsi, a fülét feltartja:
„Hallod-e te szarka, rendezzünk hangversenyt,
A fülemülével dalolgassunk versenyt!
Mert amondó vónék: az már mégis szégyen,
Hogy joga dalolni csakis neki légyen,
Holott szebben fújja a varjú, a kánya,
Hát még a mi torkunk milyen kincses-bánya!
Ej, ez így nem jól van, mert az nem igazság,
Hogy az elismerést csak mások arassák,
Mi pedig szoruljunk mindég csak így, hátra,
Nincs mit tenni, pajtás, álljunk ki a gátra!
Gyönyörű lesz a mi énekünk, meglátod,
Meghódítjuk vele az egész világot!“
S a csacsi iázott, a szarka cserreget,
Rajtuk egész világ jóízűen nevetett!

Krüzsellyi Erzsike.

Bennem csupán egy a hiba:
Szörnyen ízlik a jó pipa.

Mézes Panni.

Írta: Nemes Nagy Mártha.

Tudom, ti is ismeritek,
Szófogadó, jó kisgyerek,
Van neki egy rossz szokása,
Hizelkedik egyre-másra.
Hire futott a családban,
Hogy a Panni mézes-mázos...
Édesanya búslakodva
Küldte Pannit nagymamához.
A nagymama okos asszony,
Mindenre tud orvosságot,
Hogy egy kislányt megjavítson,
Hivott egy kis társaságot.
A jókedvű gyereksereg
Készülődött uzsonnához,
Csak Pannika sír, kesereg...
Sírva megy a nagymamához:
„Nagymamácska, kérem szépen,
Úgy ragad a kanál nyelem...
Bandiék már ettek régen,
Nekem mázos lett a kezem.

Pedig jó a csokoládé,
Kis Margitka úgy dicsérte,
Sokkal jobb ám, mint a kávé,
De mázas a kanál, csésze...“
„Látod kicsim, — szólt nagymama, —
Mily csúf, ha a kanál ragad,
Épp ilyen a kisleányka,
Ha hizelgő, mézes marad...
A hizelgő nem szép jellem,
Tanuld meg ezt kisleányom.
Nincsen benne fenkölt szellem,
Ragad, mint méz a kanálon.
Piszkos lesz a lelkünk tőle,
Úgy, mint a te kis kezecskéd...
Jere, mosdjal egy-kettőre,
Majd töltsd friss csokoládét.

Minden gyermek jó ha tudja,
A hizelgő ember csúnya.“

Pisti úszkál.

Írta: E. Onódy Rózsi.

Az Aranyos hűvös habjai nagyot csobantak meglepetésükben, amikor egyik esőndes kanyarulatnál Pisti vidám „Hurráh“-kiáltással a vízbe ugrott. A forró nyári nap már olyan barnára színezte kis hősünk egészséges testét, hogy amint erőteljes mozdulatokkal úszkálva, föl-fölbukkant a víz színére, a partról bárki valami ideszakadt néger csemetének nézhetette.

Hej, jól esett ám az üdítő, tiszta folyóvízben lubickolni! Azonban vigyázni is kellett, mert a víz is, mint minden a világon, csalóka — helyenként.

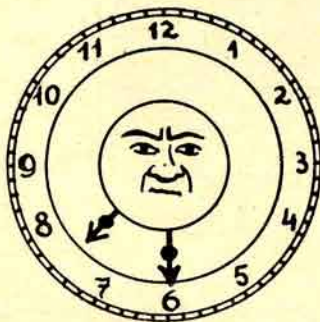
Tudjátok ugy-e, hogy a folyókban vannak forgók is? De vannak ám! És ezek a forgók veszedelmesek nagyon, mert a víz sodra állandóan közbe fordul és aki nem elég erős és

biztos úszó, ha egy ilyen forgóba kerül, nagyon könnyen bele is fulladhat. No, de Pisti ismerte az Aranyost, akárcsak én a tenyere-met. Úgyesen elkerülte tehát a veszélyes helyeket, mert tudta jól, hogy kis fiú ő még ahhoz, bármilyen jó úszó is legyen, hogy megbírkozhassék a víz erős sodrával.

Lefelé úszott, amerre szép símán hőmpölygött a folyó vize és boldog nevetéssel élvezte a fürdést, a nyárnak ezt a szép és egészséges sportját.

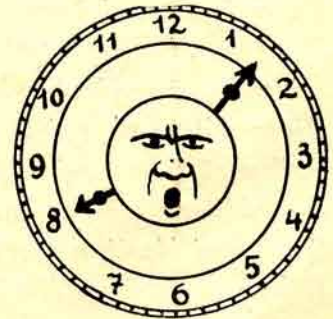
Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy rajta és Feri pajtásán kívül, akivel együtt jöttek le az Aranyoshoz, még más gyerekek is érkeztek, nagy kiabálással jelezve jelenlétüket.

Azok is levetköztek, fürdőruhába bújtak s

Hallod? Hallod? Fél nyolc óra!
Ébredj fel, te álmos Dóra.
Égen a Nap ragyogva jár...
Dalolgat a sok kis madár! —
És mert nem ébred fel Dóra,
Bosszankodik a vén óra.

De nyolc után valahára,
Felébred a lusta lányka.
Szemét lassan dörzsölgeti,
Felkelni nem tetszik neki.
Haragosan néz az óra:
— Megállj, megállj, csúnya Dóra!

usgyi! Bele ám a vízbe! Ej beh vidám is lett a hangulat a sok nevetős, úszkáló gyerek közt. Egy kis fiú azonban kinnmaradt a parton sütkérezni egy hatalmas buldogg-kutyát símogatva. Hanem ki tudná megmondani mi jutott eszébe, mi nem, csak lölkap egy faágat és cupp, a gyerekek közé hajítja a vízbe, utána uszítva kutyáját.

Nosza lett hadd el hadd! Sivítva menekült a sok gyerek a fogait mutogató buldogg útjából, az meg csak uszkált közöttük egyetlen gondja lévén, hogy elfoghassa a bedobott fadarabot és kivihesse kis gazdájának. Hanem hát miért gyerek a gyerek? Azért, hogy játéknak vegyen mindent, amit csak lehet, így aztán nem esoda, ha nagy lett a zenebona. A kutyát egyre többször ugratta gazdája az uszkáló pajtások közé, amazok meg egyre nagyobbakat kacagva menekültek annak útjából.

De bizony sokszor szokott megesni, hogy kacagásnak sírás a vége, a baj itt is megesejt. Ugyanis a tempós menekülés az egyik fiút túlmessze ragadta a kanyarulat mentén és belekerült szegényke egy forgóba. Nem volt gyáva a kis legény, de bizony elfehé-

dett szájacskája széle az ijedtségtől, amikor észrevette, hogy minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyul, nem tud egy helyből kimozdulni sehogy. Már-már teljesen kimerült, amikor Pisti és Feri észrevették a veszedelmet. A többi gyerek is meglátta, de azok csak szepegtek, segíteni nem mertek, mivelhogy egyik sem bízott az erejében. A mi kis nősünk azonban késedelem nélkül elindult Feri cimborával a bajban evickélő gyerekeknek segíteni. A víz sodrát követve beúsztak a már fuldokló fiúcskához és megragadva egyik a jobb, másik a bal lábát, minden erejüket összeszedve, ügyesen kitaszították a veszélyes helyről, azután pedig lebuhtak a víz alá és hagyták magukat lefelé sodortatni, míg csak meg nem érezték a rendesen lefelé folyó víz hömpölygését, akkor aztán fölbukkantak és szépen kiúsztak a partra megpihenni, mert bizony bármilyen biztos úszók is, de a mentés alaposan kimerítette őket. Szerényen fogadták a kimentett kis fiú hálálkodását és elismerték magukban, hogy a folyó vízben való fürdés nemcsak egészséges és kellemes, de néha veszedelmes sport is.

A struccmadár.

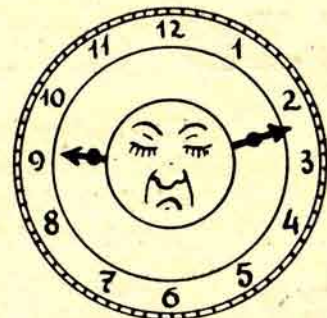
Ismerteti **Dezső bácsi**

Földünkön a legmagasabb madár a strucc. Két méternél magasabb, s ha fut, még három méternél is hosszabbat lép. Lába erősen fejlett, csontos, felsőcombja izmos. Olyan erő van a lábában, mint a lónak. Egyetlen rugásával összezúzhatja az ember mellkasát. A strucc nem hátrafelé rug, mint a rugós állatok nagy része, hanem előre, mint az ember. S mivel kemény esőrének ütésével könnyen szétrepesztí a legkeményebb emberi koponyát is, nem veszélytelen dolog védtelenül egy feldühösített struccal szembekerülni. Ha érzi azonban, hogy komoly kelepébe került s nincs menekvése, hamar inába száll a bátorsága. Nem dugja fejét a homokba, amint ezt tévesen híresztelik a strucéről, hanem lehorgasztott fejjel bután, bambán áll, közben panaszos halk hangon mintha kegyelemért könyörögne.

A strucc a futómadarak osztályába tartozik. Szárnya tökéletlen fejlődése miatt nem alkalmas a repülésre. A strucefiókának az első két évben nincsen tolla. Háta hasonlít a sündisznó szőrözetéhez, amennyiben tollai szerteszét állanak, mint a kemény tüskék. Később annál pompásabban alakul ki a strucc tollazata. Különösen hosszú fekete-fehér, göndör, selymes farktollai díszesek. De csak a hím-struccnak van fekete-fehér tolla.

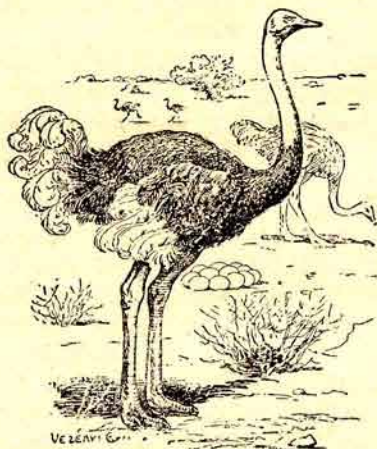
A nőtényé barnás és ezért nem olyan értékes. Egy kiló fekete-fehér farktollért 35—40 ezer lejt is adnak. Hátának tolla már jelentékenyen olcsóbb, kilóját 250—300 lejre becsülik.

A struceot úgy meg lehet szelidíteni, hogy jámbor háziállattá válik. Kétkerekű könnyű kocsiba fogják, melyet valósággal repít maga után. Vagyonosabb birtokosok legelőiken strucc-csordát nevelnek fel. Tollszüret alkalmával régebben a strucc-tollakat töves-

*Kilenc elmúlt, s alig mozdúl,
No most!... A fal felé fordúl,
A fejét is betakarja,
Hogy senki meg ne zavarja.
— Hát aludjál, szegény Dóra! —
S megértően néz az óra.
— Nem te vagy a hibás, lányka!
— Nem szoktattak pontosságra!*

tül kitépdesték, minek következtében a szegény állatok elpusztultak. Ma a tollakat közvetlen a bőr fölött ollóval vágják le. A meglazult tollak azután magától kihull. De a lenyírt struccnak a tallja ismét kiújul, úgy, hogy a gazda minden nyolcadik hónapban rendezhet egy-egy tollszüretet, mely tekintélyes jövedelmet biztosít a háznak.

Bizonyára hallottátok már ezt a kifejezést: Struce-gyomra van. Ez annyit jelent, hogy az illető összeeshetik mindenfélét, mégsem árt meg neki.

Hát hogy fogalmatok legyen mi mindent összehord a begyébe ez a mindig éhes, falánk és nem válogatós madár, megemlítjük Gáspár Ferenc, híres világtutatónk egyik feljegyzését, mely szerint egy struce gyomrában a következő tárgyakat találták: 4 és fél kiló homokot, 3 és fél kiló csepűt és rongyot, 3 vasdarabot, 9 angol rézpénzt, egy ajtókilincset,

37 vas- és drótszeget, köztük néhány kampósat, egy csengőt, egy csattot és számos gömbölyűre csiszolt kavicsot. Ez a sok fémdarab mégis csak megártott a telhetetlen madárnak, s áldozata lett csodálatos falánkságának.

Kiváncsiak vagytok-e, hogy ennek a nagy madárnak mekkora lehet a tojása? Hát akkora, mint az ember feje. Még egy tizenöt tagú jóétvágyú társaság is jóllakhatik egy ilyen óriási tojás rátottájából.

A struce tojásait a forró homokba rakja s a Nap melegével költeti ki. E tojásoknak nagy pusztítója a *dögvarjú*. Minthogy azonban ennek a madárnak a csőre nem alkalmas arra, hogy a keményhéjú strucetojásokat feltörje, úgy segít magán, hogy lábával a földről aránylag súlyos követ kap fel, s azt, a magasba repülve, pontosan a kiszemelt tojásra engedi leesni. Az összetört tojásból aztán jó lakomát rendez magának.

Aranymondások.

Nincs oly mély kút, amelyet ki ne lehesen meríteni. Nincs olyan nagy kincs, mely minden kívánságot ki tudna elégíteni.

*

Caligula római pogány császár elbizakodottságában magát a világ parancsoló istenének nevezte, de midőn mennydörgéseket hallott, nagy félelemmel, gyáván az ágy alá bújt.

*

Nem az a szegény, akinek kevés vagyona van, hanem az, aki sokat kíván. És az a gazdag, aki meg tudja érteni, mi az, hogy: **elég.**

Ujítsák meg sorsjegyeiket!

az

1939 augusztus 15-i

II-ik osztály huzására.

A 100.000 lejen aluli **nyeremények számának növelése**, a II-ik és III-ik osztályban, megadta a lehetőséget arra, hogy a legnagyobb igényű játékosok követelményeinek is megfeleljen.

250 Leivel

vásárolhatnak sorsjegyet a II-ik osztályra.

Kérjenek játéktervet!

Loteria de Stat

Csodahajó.

Írta: Nagy Kálmán.

— Elbeszélés. —

Nannyó, nannyó, nézze csak, nézze már, milyen gyönyörű!

Hat-hét éves fiúcska áll a játékbolt előtt, orrát egész laposra nyomva a kirakatüvegen és mohó bámészkodással, ismeretlen örömek vágyakozásával nézi az ezerféle tündöklő csoda csillogását, melyek a bazár polcairól tekintenek vissza arcába.

Tágranyílt, fényes, dióbarna szeme rajongó lánggal lobog vánnyadt, sápadt, sovány kis arcában s szabad balkeze görcsös odakivánczozással, öntudatlanul kaparászik a merev, hideg üveglapon, mely az alig félméterre levő s szinte kézzel fogható pazar gyönyörűségeket a valószínűtlenség elérhetetlen távolába helyezi.

Áll, áll a kis fiú önfeledten, boldogan s elnézegetné az idők végtelenségéig a sok-sok csalóka, gyermekidegzsongító, mámorító, csábos titokzatosságot, melyek egy hatéves emberke egész gondolatvilágát képesek betölteni.

Áll és számlál. A februárvégi, ólmosan nehéz, sűrű fekete fellegek sajgató, jeges darát paszkolnak ráncos, öreges kis arcába. Meztelen térdei már lilára fagytak s vézna madárteste vácog a piszkos, rongyos ruhadarabok alatt.

Ballábán kétszer akkora, szemétről szedett barna sárcipő lóg, s a rongydarabok, mellyel a nagy hézagot tömték ki az ügyetlen gyermekkezek, búsan lógnak ki lábafeje körül. Jobblábán csattos vászonpapucs szomorkodik, mely valaha fehér cipő lehetett s úri kisasszony selymes lábacskáján pompázhatott valamely hőmpolygó folyó melletti puha, forró augusztusi homokon. Most már piszkosszürke lett, de azért szeretettel simul kis gazdája fagyos lábafejére.

Vékony lábászárain ezer lyukba mállott harisnyák éktelenkednek, melyeket madzaggal kötött meg a térdei alatt. A harisnyavégek lefitytyennek a kötelék felett s meztelenül hagyják térdeit, melyeket vigan csapdoshat a jegeseső.

Még sapkája rajta a legjobb ruhadarab, mert az némiképpen fülét is takarja, de öltözete többi része csak bizonytalan foszlány, cafat és szalmaszál, mely valószínűleg éjjeli vackáról ragadt rá.

Áll, áll a piszkos kis fiú a csillogó kirakat előtt s elnézné sokáig a bűvös csodákat, ha nagyanyja türelmetlenül nem ráncigálná jobbkezénél fogva.

— Gyere már, Gyurika, — noszogatja gyenge, sipoló hangon. — Gyere már, mert nagyon késő van s ma még semmit sem kerestünk.

— De nézze, nannyó, milyen szép itt minden, maradjunk még egy kicsit.

— Nem látom én már azokat, — feleli nagyanyó pityeregve s világtalan, fátyolos, hólyagos

szeme révetegen, megtört fénnel mered ki sötét gödréből.

— Minden van itt, nannyó, minden: kicsi autó, repülőgép és kicsi hajó is, szép kicsi hajó. Úgy-e, nannyó, ezeket mind a kicsi Jézus hozta?

— Ő fiam, ő. A jó gyermekeknek hozta a Jézuska.

— Hát nekem miért nem hozott még semmit a Jézuska? Miért nem hozott már nekem is egy kicsi hajót? — sopánkodik Gyurika s könnye végigperreg maszatos arcán.

— Hoz fiam, hoz, biztosan fog hozni neked is, ha jó leszel és mindig szót fogadsz.

— Jó leszek, nagyon jó leszek, — bizonygatja Gyurika s megindul nagyanyja után. Azaz inkább előtte megy s kézenfogva vezeti maga után a tévőzva lépegető, tapogató járású nagyszülejét.

Két szomorú alakja a szeszélyes életnek a rongyos, félholtra fagyott kisfiú és összeaszott testű, ráncosarcú, töpörödött vak nagyanyja. A vénasszonyon is alig lóg néhány vékony rongy s gyenge teste meg-meginog a csapkodó szélben.

Szédelegve tipegnek a nagyváros utcáinak bódult forgatagában. Kezük görcsösen kapcsolódik egybe. Két test, egy lélek. Együtt éreznek, együtt gondolkoznak. A kisfiú csodálkozó szemén keresztül alakulnak ki az öregasszonyban az értelmes gondolatok.

— Ni, autó, villamos, utcakereszteződés, ni milyen forgalom, — látják Gyurika szemei. — Jaj, vigyázzunk, eltaposnak, — aggodalmaskodik nagyanyja értelme.

— Ni, milyen jó kis sötét sarok, szélcsendes kapualj, — ötlük a fiúcska szemébe. — Na, itt meghúzódnunk kissé, — gondolja mellé az öregasszony.

És megállnak. Meghúzódnak a kapualjakba, összezsúgorodnak a falmélyedésbe és feketére fagyott, kicserepesedett kezük ki-kilendül reszketegen a járókelők elé... Kenyeret keresnek. De csak félve, csak titokban. S míg az anyóka merev ajka halkán rebeg „Isten fizessen meg”-et, Gyurika szeme vigyázva lesi: nem jön-e rendőr valahol? Mert a törvény szigorú. Arról nem tud, hogy Gyurikának is kell a kenyérke, tejecske és a huzatos fáskamrában egy kis szenecske is kellene a repedt kis dobkályhába. A törvény ridegen és szükszavúan csak annyit mond: a koldulás szigorúan tilos!

Valamikor náluk sem így volt. Valamikor náluk is volt gondtalan, vidám élet. De az rég volt, arra Gyurika nem is emlékszik. Most már minden másképp van. Apja rég alussza hősi álmait valahol a Kárpátok fenyvesei alatt. Édesanyját is már öt-hat éve kivitték a házsongárdi temetőbe.

(Folyt. köv.)

Bemutakozó.

*Dobriban Manyika vagyok Gyergyószentmiklósról.
Üdvözlöm szeretettel kis cimboráimat.*

Pár szó az Új Cimboráról.

Az Új Cimborá fáradhatatlan szerkesztőjének,
T. Ferenczy Margitnak ajánlja:

Móráné Ósz Rózsa.

Mint szülő, mint tanítónő szólok egy pár szót arról, hogy mit jelent a gyermekek világában az Új Cimborá.

Fáradtan ültem iskolámban, hét vége, előttem a tananyag halmaza, ami az osztatlan iskoláknál összetorlódik. A zsibongás, zaj beszűrődött az udvarról. Egyszer csak felcsendül a postára leküldött gyermekek kiáltása: — Megjött!

A zajt, a zsidongást mintha ketté vágták volna, egyszerre megszűnt. Nem kellett mondani, hogy mi jött meg, ki jött meg, tudták ők ugyis. Én is felfrissülve ugrottam fel. Átvettem az „Új Cimborá“ egyik példányát, a másikat odaadtam a gyerekeknek. Körülvettek a kicsinyek, megcsodálták a képeket, megsímogatták, mint egy jóbarátot. Azután

áhitattal hallgatták, amint a nagyok fennhangon olvasták. Először a verseket, ez mindig így volt. Másfél éven keresztül mindig figyeltem ennél az 50 tanuló iskolánál. Vezetőnek, tanulóknak egyaránt felfrissülést, örömet jelentett a várva várt vendég: az „Új Cimborá“.

Mikor játszó-délutánokat rendeztünk, egy tanuló (a hunyó) kiállott a táblához. A többi lehajtja a fejét a padra és csak a „szabad“ kiáltásra emelheték fel fejüket. Akkor elolvasták a táblára felírt nevet és aki tudta, hogy kit írtak fel, királyt, fejedelmet, írót, az tartotta az ujját. Aki leghamarabb feltartotta az ujját, az elmondta, amit a táblára írt személyről tudott, akkor kijött és ő lett a „hunyó“. Kedves játékunk volt ez és csodagyorsan átismételtük a történelmet, sőt még kevés irodalmat is átvettünk. Az első, másodosztályosok szerepe nem volt nagy, hiszen a felnőttek tananyagából vettük a neveket. Mégis mikor egy-egy hunyó elhaladt a padok között, oda súgták: „Ferenczy Marcella“, „Teleky Dezső“, „Pósa Lajos“, „Móra Ferenc“. Csodálattal néztem azokat a pirinyó, mozgó alakocskákat, honnan zsong lelkükben annyi név? Bizony mondom az „Új Cimborá“-ból. — Nem egyszer megtörtént az, hogy négy-öt gyermek jelentkezett asztalomnál.

Jöttek megkérdezni, mikor lesz szereplés, mert ők már ki is osztották maguk között ezt vagy azt a színdarabot, sőt sokszor már tanulgatták is.

Megindult a munka, aminek a fáradságát nem, csak az üdítő hatását éreztük.

A rajzokra, kertészkedésükre, szórakozásukra jótékony irányító hatással volt az „Új Cimborá“. Tudom, gyermeklelkükből kitörülhetetlen emlék maradt ez a kedves ujság.

Nemcsak a kicsinyek, de a nagyok is olvasták a lapot. Szeretettel kell mindenki fogadja ezt az összekötő kapcsolatot, ami egy táborba olvasztja össze a különálló iskolákat és a különböző gyermekcsoportokat.

Ma tanyán élünk. A kis fiam nem győzi eléggé kérdezni: — Mikor jön meg már az Új Cimborá?

Mikor aztán megjön a kis ujság, fiaes-kám örömmel szalad ki vele a pajtások közé. Letelepnek a gyepre. A legnagyobb leány hangosan olvassa, a 8—9 gyermekfej összebörül, élvezik a képeket, rajzokat, verseket, meséket. Később előkerülnek a ceruzák, palatáblák és rajzolják, másolják az Új Cimborá képeit, rajzait.

Őszintén mondom, az a szülő, aki jóbarátot akar szerezni gyermekeinek, az a tanító, aki segítő társat akar vinni iskolájába, az rendelje meg az Új Cimborát.

Én sem az iskolámat, sem a családomat nem tudom elképzelni e kis ujság nélkül.

T. Ferenczy L. Marcellának.

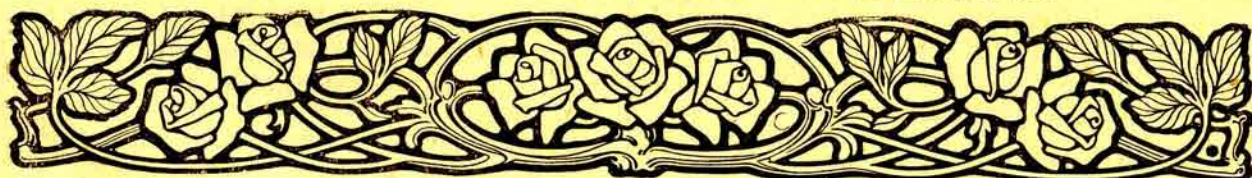
Így kell nevelnünk a jövőnek emberét,
 Így soh'sem lesz koldus a jövő nemzedék.
 Nem adunk mi lőrét, holmi cefre levét,
 De adunk, mi drága: édes anyatejet.
 Sok szegény cimborá szomjúhozik érte,
 Kikre inség, nyomor csapásait mérte;
 E táplálék nélkül senki se maradjon,
 Kitől mi csak telik, e szent célra adjon.
 Két évig árnyékban singlett e csemete,
 Amit a Te áldott kezed elültete.
 Most itt a válasznap, neveljük fel fának,
 Hogy ellenállhasson vészek viharának.
 Kedves jó Marcellám! Megtanítlak rája,
 Hogy minden családnak hogy legyen egy fája.
 Ez a „sugallatom“ villanó pillanat,
 Ha le nem rögzited, örökre elszalad.
 A sorsnak kereke állandóan forog,
 Szerencsének hívják, ha gyorsan elfogod.
 Naggyá növesztheted a mai alapot.
 Amelyik községbe nem jár még a lapod,
 Papnak, tanítónak, küldj majd egy-egy számot.
 Ha ezt megteszed te, tudom meg nem bánod!
 Ez a szám egy díszes mutatószám lenne,
 Neves munkatársid jelesei benne.
 Papok-, tanítókat, szeretettel kérd fel,
 Beszéljenek bölcsen s megértőn a néppel.
 Jön az iskolaév, minden iskolának
 Járjon egy a fiú-, más a lányosztálynak.
 Erre a községnek módos magyarjai
 Fizessenek elő apraja, s nagyjai,
 Hogy e lapot minden magyar olvashassa,
 Mindig legyen erre a zsebben „garasa“.
 Nem szeretem kezem csak úgy ölbe tenni,
 Előfizetőket óhajtok szerezni.
 Kapok is, — mert nekem van sok jóbarátom,
 Ha nevemet látják, olvassák írásom.
 Megütöm erősen a nagy reklámdobot,
 Az Új Cimboráért a munka nem robot.
 Ne legyen e nélkül egy magyar család sem,
 Ez legyen az örök összekötő láncszem.
 Nemcsak Columbusnak tojt ám a tyúk tojást!
 Tanuljunk egymástól, s boldogítsuk egymást.

Fölföldi Mihály

Zimbru, 1939. június.

Tanácsok a gyermekek részére.

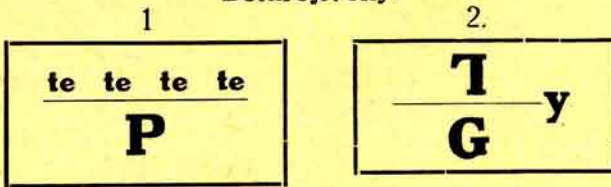
Némethy Nusi VI. el. o. t., Török Magdi V. el. o. t., Patzelt Mária III. el. o. t., Jarg Gabi III. el. o. t., Székelykeresztúr. A „Zizi“ előadására készültök nagy lázzal és sok izgalmossal. Gondolom, hogy minden milyen szép lesz. Én magam is szeretném látni az előadásokat. Mindenesetre attól függ, hogy mikor adjátok elő, hogy abban az időben le tudok-e menni? A kért fényképeket elküldtem. Kívánok nektek sok sikert az előadáshoz! Kovács Boldizsár, Oşorheiu. A levélben küldött 150 lejt a kiadóhivatal javára könyvelte. Bartha István, Marosvásárhely. A címátírás megtörtént. A küldött fordítást át fogom tanulmányozni. Félek, hogy terjedelme miatt lesznek nehézségek! — Szakács Ernő IV. el. o. t. Kolozsvár. Új pótlórejtvényed jó. közlésre is kerül. Máskor azonban írd tintával és ne ceruzával. — Daday Zsolt III. el. o. t., Semesnye. Szorgalmas levelezőink közé tartozol. A jutalomkönyvet, amit a toborzásért nyertél, már el is olvastad. Szeretnéd te is a fényképedet beküldeni, csak az a szomorúságod, hogy nincs fényképed, mert ott nincs fényképész. Nő se baj! Ha bejöttök Ádámmal Kolozsvárra, akkor bizonyonnyal lefényképeztetnek születek benneteket. Lehetőleg az Új Cimborához szombat délután jöjjetek, mert olyankor más kis cimborákkal is találkozhattok. — Dancs Pál Árkos. A „Zizi“ elküldtem kívánsága szerint. Megkapta-e? — Holdennang Károly, Szárd. A Valea Ursuliból Salárdra történt címváltoztatást a kiadóhivatalnál jelentettem. Remélem, azóta már kapják is az új helyre a lapot? A kis cimborának szeretnék látni a fényképes bemutatkozó levelét, hogy hadd ismerjük meg közelebbről is. Molnár Emil, Brassó. Nagyon helyeseljük, hogy a címváltozásról értesített bennünket. A kiadóhivatal már át is írta a címszalagot. — Friedmann Elza I. g. o. t., Kolozsvár. Megfejtésed a rovatvezető átnézi, s ha hibátlan, a sorsoláson részt is vesz. — Daday Ádám VI. el. o. t. Küldöd a 10-es szám megfejtését és küldesz egy új rejtvényt is. A vakációt hol töltötted el? Minden biztonnyal több időd lesz majd a levélíráásra. Daday Zsolt V. el. o. t., Semesnye. Későn kaptad meg a lapot, pedig nagyon nehezen vártad. Az utóbbi időben csökkentették a nyomdában a munkások számát, ezért is készül lassabban az újság. Ám a postán is késő, különösen olyan helyeken, ahol hetenként csak kétszer van postai járat.

Vezeti: **Jóska bácsi.**

Betűrejtvény.

Mi a foglalkozása ?

A névjegy feletti kérdésre a választ a nevek betűinek helyes átcserélésével kapjátok.

Pótlórejtvény.

—oha	—ecske
—rgona	—lek
—óka	—éce
—lma	—lemér
	—ád
	—inege

Megfejtési határidő: szeptember 15.
A megfejtők közt könyvet sorsolunk ki.

Hogyan kell illedelmesen enni ?

Tanácsok a gyermekek számára.

Háromszor senki sem vehet egy fogás ételből. Tehát másodszori kinálás után evőeszközeinket egymás mellé (és nem keresztbe téve) helyezük el tányérunkra.

Az almát, a körtét s az őszi barackot negyed cikkenként hámozzuk meg. Ha kezünk a gyümölcsletől megnedvesedett, ujjainkat nehogy a szalvétába töröljük, mert az a gyümölcsnedvtől soha ki nem mosható pecsétet kap. Gyümölcsfelforgatás esetében a háziasszonynak papírszalvétákról kell gondoskodnia.

A szöllőt szemenként szedegetjük le a fűrtről. Héját és magvát tányérra köpni illetlenség. Aki a szöllő héját és magvát (akár kényekedésből, akár orvosi rendeletre) le nem nyelheti, az szöllőt asztalnál ne egyék.

A sajtot villával esszük.

(Folyt. köv.)

A kiadóhivatal közleményei:

Beküldött előfizetési díjak:

Fényes I., Csucsá, 100.—; Ref. el. i. Holtmaros, 75.—; Róm. k. el. i. Borossebes, 200.—; Kelemen I., Oklánd, 400.—: 1939. július 1-ig; Dr. Haas E. Bázias, 100.—: 1939. okt. 1-ig. Benedekffy Gy. Holtmaros, 75.—: 1939. nov. 15-ig. Fölföldi M. Zombrád, 110.—: 1939. aug. 1-ig. Sós J. Aranyosegerbegy, 17.—; Gálffy G. Székelykeresztúr, 150.—; Bogdánffy L. Esztény, 200.—; Tuka L. Torda, 100.—; Kónya Gy. Magyarvalkó, 100.—; Karácsonyi A. Erdőszentgyörgy, 100.—; Janota Erna, Torda, 100.—: 1940. jan. 1-ig. Ref. el. i. Kissenő, 200.—: 1937. okt. 1-ig.

Kiadóhivatal.

Bartunek Titi tánc és tornatanárnő. ritmikus tornát, akrobatikát, gyógytornát és különböző táncokat tanít. Szemet-lelket gyönyörködtet a szép tánc, de csakis akkor, ha szakszerű irányítás mellett sajátítják azt el.

Elvállalok szeptembertől kezdve teljes ellátásra 2 gimnázista leánykát a jövő tanévre. Cím: Faik Antalné Cluj, Strada Gen Poetas 27.

A „SZENT LÁSZLÓ” szappan áldása a népnek,

Kicsinyek és nagyok csak erről beszélnek.

Jön a nyár, jön a légy, a járvány is itt van:

Minden bajtól megvéd a „SZENT LÁSZLÓ” szappan!

HEINRICH szappangyár
CLUJ

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 pengő. Jugoszláviában 100 dinár, Amerikában 300 lej.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Colțesti.

Kormos Jenő, Chiend

Minden cikkért a szerzője felelős.